

Budget 2017
Verksamhetsplan 2018-2019

Bild på framsidan
Fotograf: Bosse Lindh
Motiv: Tiveden
Bilderna är beskuren

Innehållsförteckning

Beslut i Kommunfullmäktige	4
1 Majoriteten har ordet	5
1.1 Uppdrag	5
1.2 Uppdrag till kommunstyrelsen Fel! Bokmärket är inte definierat.	
1.3 Uppdrag till BUN	Fel! Bokmärket är inte definierat.
1.4 Uppdrag till SON.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
2 Laxå kommuns organisation.....	7
2.1 Organisationsschema	7
2.2 Mandatfördelning i kommunfullmäktige	7
3 Laxå kommuns styrning.....	8
3.1 Styrmodell	8
3.2 Europa 2020-strategin	10
3.3 Vision	11
3.4 Övergripande mål kommunstyrelsen.....	12
3.5 Övergripande mål riktade till barn- och utbildningsnämnden.....	15
3.6 Övergripande mål riktade till social- och omsorgsnämnden.....	16
3.7 Övergripande mål riktade till de helägda bolagen.....	17
4 Laxå kommuns ekonomi	19
4.1 Uppföljning	19
5 Utdebitering i Laxå kommun.....	20
6 Budget 2017 och ekonomisk plan 2018 - 2019	21
6.1 Verksamheternas nettokostnad.....	22
6.2 Avskrivningar	22
6.3 Finansnetto	23
6.4 Årets resultat.....	23
6.5 Balansräkning.....	24
6.6 Kassaflödesanalys	25
7 Finansiella mål.....	26
8 Driftbudget	28
9 Investeringsbudget	30

Beslut i Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antog budget 2017 och verksamhetsplan 2017-2019 den XX november 2016, § XXX.

1 Majoriteten har ordet

Budget 2017 och Verksamhetsplan 2017 – 2019 är den tredje budgeten som partierna i Ett bättre Laxå presenterar för att fortsätta förändringen och förnyelsen av Laxå kommun och därmed öka dess möjligheter till hållbar utveckling, växande ekonomi och en positivare kommun att bo och leva i för dess invånare. Även om Kristdemokraterna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Liberalerna inte utgör en majoritet av fullmäktige så har vi tillsammans funnit en samverkan för att bidra till skapandet en positiv utveckling för kommunen. En del i denna utveckling är hur kommunen uppfattas både av kommunens egna invånare men också av personer i regionen och utanför.

Denna budget för 2017 presenteras i två steg – den första versionen presenteras i juni 2016, ca 6 månader före 2017 så den har ännu inte fullständiga mål, planer och uppdrag då dessa utvecklas kontinuerligt. Det andra steget blir under hösten 2016 då dessa mål, uppdrag och planer för 2017 kommer att kompletteras, men vår målsättning är klar – en kommun som ”mår bra” i alla olika områden. De uppdrag som gavs i budget 2016 kommer att fortgå tills de är avslutade.

Vi ser fram emot 2017 som är det tredje verksamhetsåret i denna mandatperiod och således även det tredje året för den nya styrningen av kommunen och en politisk inriktning med fokus på förnyelse och förbättring.

Arbetet fortsätter med att ge bättre förutsättningar för turist- och besöksnäringen, utveckling av verksamheten utifrån Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) och kommuninvånarnas upplevelse av trivsel och trygghet kommer att fortsätta genom olika satsningar. Den största utmaningen är dock att få till stånd fler bostäder och tillgång till fler arbetstillfällen, både i kommunen men också regionalt.

Vi vill fortsätta att tillsammans med föreningar och företag söka ett ökat samarbete inom och utanför kommunen för att skapa ett bättre Laxå.

Bo Rudolfsson (KD)
Kommunstyrelsens ordf

Sara Pettersson(MP)
Kommunstyrelsens vice ordf.

Arne Augustsson (C)

Gunnar Tingö(L)

1.1 Uppdrag

På uppdrag från kommunstyrelsen har Projekt Laxå 2020 genomförts under år 2014. Syftet med projektet var att ta fram underlag för beslut om förändringar och mål som leder till att Laxå kommun har en långsiktigt hållbar ekonomi och verksamhet senast år 2020.

Med detta mål som utgångspunkt och i övrigt ger kommunfullmäktige härmed ett antal uppdrag till styrelse och nämnder.

1.2 Uppdrag till kommunstyrelsen

- Utreda möjligheterna att förändra den politiska organisationen, senast i och med nästa mandatperiod.
- Utreda och föreslå införande och placering av laddstolpar för elbilar i samverkan med lokala näringslivet.
- Utreda införande av tågstopp i Hasselfors/Finnerödja, i samverkan med närliggande kommuner.
- Utreda förutsättningarna att tillskapa ett kommunalt naturreservat.
- Genomföra en översyn av kommunägda bolagens ägardirektiv med speciell fokus på upphandling, samordning och bolagens miljöarbete.
- Att i samverkan med de kommunala bolagen utreda möjligheterna att investera i solenergi.

1.3 Uppdrag till BUN

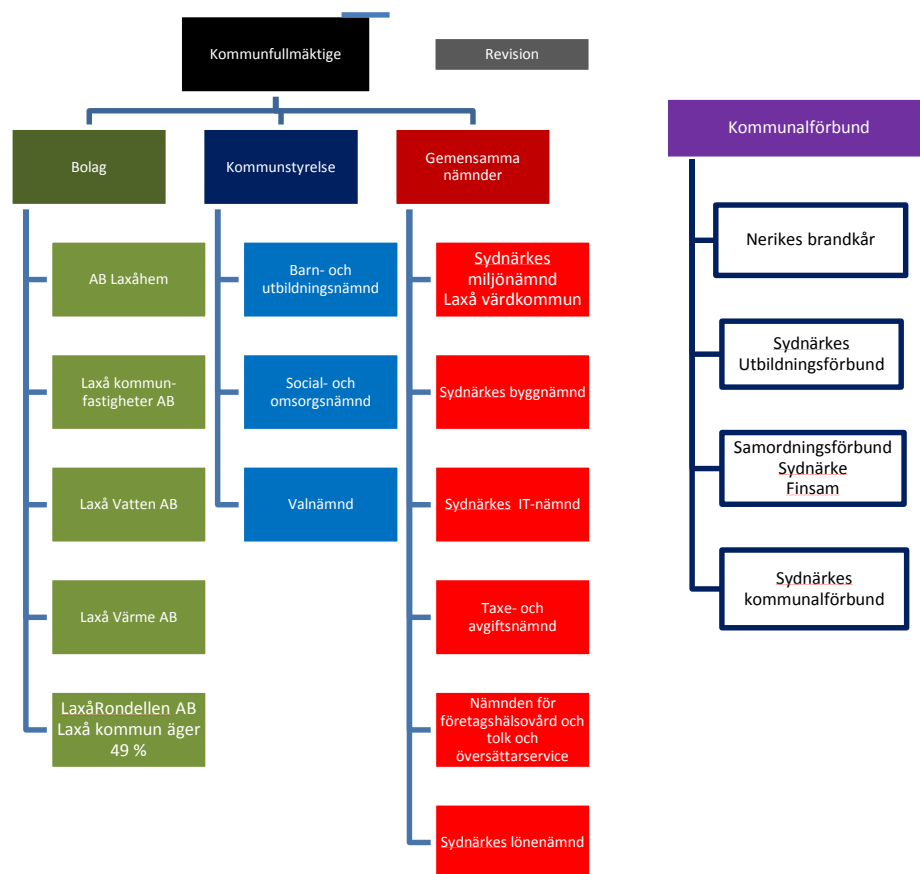
- Utreda kostnader och möjligheter för skolskjuts för gymnasieelever från hemmet fram till hållplats för kollektivtrafik.
- Genomföra en översyn av kulturarrangemang och aktiviteter och hur dessa kan öka i samverkan med föreningar, studieförbund, etc.

1.4 Uppdrag till SON

- Utreda och verka för säkerställandet av larmfunktioner i framtiden för enskilda personer inom SON:s verksamhetsområde.
- Utreda införandet av ny benämning istället för nuvarande ordet "brukare".

2 Laxå kommuns organisation

2.1 Organisationsschema

2.2 Mandatfördelning i kommunfullmäktige

Kristdemokraterna	6 mandat
Centerpartiet	3 mandat
Miljöpartiet	2 mandat
Liberalerna	1 mandat
Nya Moderaterna	4 mandat
Socialdemokraterna	10 mandat
Vänsterpartiet	3 mandat
Sverigedemokraterna	2 mandat

3 Laxå kommuns styrning

3.1 Styrmodell

Laxå kommuns styrmodell har som syfte att producera verksamhet med högsta kvalitet utifrån de resurser som finns till förfogande.

Med styrning i Laxå kommun menas alla åtgärder som vidtas för att påverka agerandet i en viss riktning. Syftet med styrningen är att verksamheten ska utvecklas mot högsta möjliga kvalitet med tillgängliga resurser. Styrningen utgår från kommunens vision, gällande lagstiftning och nationella mål.

Kommunfullmäktige styr genom fastställda övergripande mål. De ekonomiska ramar är medel för att nå målen.

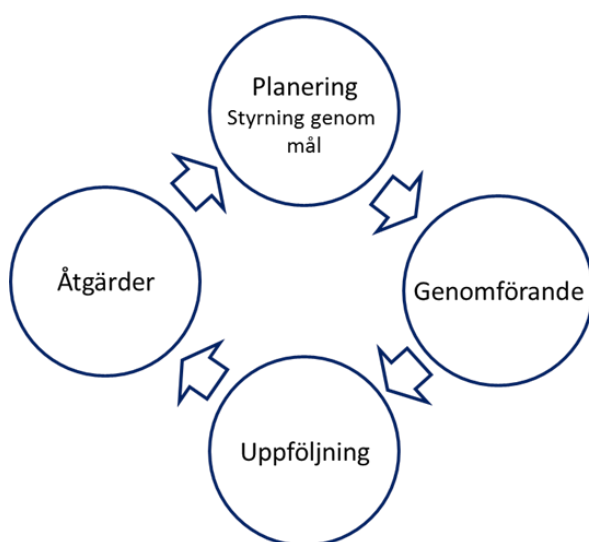
Det ska gå att följa kommunfullmäktiges övergripande mål till den enskilda arbetsplatsen eller enheten.

Det är respektive nämnd/verksamhet som är ansvarig att ta fram detaljerade mål med tillhörande plan med aktiviteter som gör att nämnden/verksamheten når kommunfullmäktiges övergripande mål.

Övergripande mål och andra underliggande mål ska i möjligaste mån vara tydliga, mätbara, tidsatta och realistiska. Övergripande mål kan sättas på längre sikt än ett år.

Kommunens vision och kommunfullmäktiges mål ska vara kända av alla medarbetare.

Laxå kommuns verksamhetsplan innehåller kommunens mål och budget för nästkommande år. I budgeten ges verksamheterna sina ekonomiska ramar.

Laxå kommuns styrmodell för systematiskt förbättringsarbete.

Mål på olika nivåer

Laxå kommuns styrmodell bygger på fyra olika nivåer:

1. Laxå kommuns vision
2. Kommunfullmäktiges övergripande mål
3. Mål för respektive nämnd/verksamhet
4. Planer med aktiviteter för att nå nämndernas mål

Laxå kommuns vision

Visionen pekar ut riktningen för Laxå kommun. Alla mål sätts för att nå visionen.

Kommunfullmäktiges övergripande mål

Kommunfullmäktiges mål antas i samband med verksamhetsplanen. De är övergripande och sätts över flera år. De övergripande målen bör tydligt kopplas till kärnverksamheten, till exempel skolresultat. Antalet mål bör begränsas.

Nämndmål

Varje nämnd antar mål som leder till att kommunfullmäktiges övergripande mål nås. De ska vara mätbara och tidsatta, men kan sättas på kortare tid, till exempel ett år. Nämndmålen kan vara fler än KFs övergripande mål för verksamheten.

Planer

På nämndnivå fastställs planer för att nå nämndmålen. Varje plan innehåller en eller flera aktiviteter som tillsammans leder till att nämndmålet nås.

Kommunhuset i Laxå tätort, fotograf Jan-Åke Karlsson

3.2 Europa 2020-strategin

Europa 2020 är EU:s tillväxtstrategi. Med stöd av tillväxtstrategin ska EU bli en smart och hållbar ekonomi för alla. Strategin ska hjälpa EU och medlemsländerna att uppnå hög sysselsättning, god produktivitet och stor social sammanhållning.

Utvecklingsstrategin för Örebroregionen (RUS) är en gemensam vägvisare för regionens framtidsarbete och den tar sitt avstamp ur Nationell strategi för regional tillväxt och attraktionskraft som i sin tur ansluter till Europa 2020-strategin. Utvecklingsstrategin fokuserar på fyra utvecklingsområden:

På samma sätt ansluter Laxå kommuns verksamhetsplan till Utvecklingsstrategin för Örebroregionen och EU:s tillväxtstrategi. Flera av verksamhetsplanens övergripande mål är direkt kopplade till mål i dessa strategidokument. Därför finns det en röd tråd, från Europa 2020-strategin till aktiviteter i våra verksamheter. Aktiviteter som gör att vi når våra mål men också bidrar till att vi når EU:s mål.

Den regionala utvecklingsstrategin ska under 2015-2016 revideras och förändras till ett regionalt utvecklingsprogram som stöder utvecklingen i alla länets kommuner. Laxå kommun planerar att aktivt delta i detta förändringsarbete.

3.3 Vision

”Laxå kommun ska vara ett attraktivt boendearterativ med goda kommunikationer och ha ett offensivt näringsliv, ett attraktivt föreningsliv och en professionell kommunal organisation i dynamisk samverkan till nytta för medborgarna.”

Visionen ska genomsyra alla kommunens verksamheter och de övergripande målen leder till att vi på sikt når visionen.

3.4 Övergripande mål kommunstyrelsen

Mål för befolkning

Laxå kommuns folkmängd ska öka till år 2020 från 2015 års nivå.

Laxå kommuns folkmängd har sedan 70-talet minskat, men under 2013 skedde ett trendbrott, vi fick för första gången på över 40 år en ökad folkmängd. Under 2014 fortsätter den positiva förändringen och folkmängden 1 november 2014 uppgick till 5 649 invånare vilket är 79 fler än motsvarande datum 2013 och 69 fler än antalet invånare 31 december 2013. 31 december 2014 var antalet 5 664. Vid 2015 års utgång har dock antalet invånare sjunkit något till 5656.

Mål för samhällsbyggnad

Senast år 2020 ska det finnas minst 30 nya bostäder i Laxå kommun.

Folkmängden ökar och för första gången har AB Laxåhem en bostadskö. För att öka attraktiviteten i kommunen är det viktigt att nya och för efterfrågan anpassade bostäder tillskapas i kommunen.

Mål för turism

Antalet gästnätter i Laxå kommun ska minst uppgå till 60 000 per år fram till år 2020.

Antalet gästnätter, dvs. antalet nätter som gäster sovit på hotell, vandrarhem, campingplatser mm var för 2014 ca 55 800 och under 2015 ökade antalet gästnätter stort till 57 000. Genom samverkan med besöksnäringen ska attraktiviteten för Laxå kommun som turistkommun öka ytterligare. Detta ger en ökad möjlighet för besöksnäringen att fortsätta utvecklas i samma positiva riktning.

Mål för näringslivsarbetet

Senast år 2018 ska Laxå kommun vara bland de 100 högst rankade kommunerna på föreningen Svenskt Näringslivs ranking av näringslivsklimatet.

2014 låg Laxå kommun på 175 plats. Mätningen 2015 visade på en förbättring med 35 placeringar till plats 140. Ett av de områden som kommunen måste arbeta mer aktivt med är skolans samverkan med näringslivet. Under 2015 ökade det sammanfattande omdömet från kommunens företagare från 3,06 (2014) till 3,41 och därmed för första gången högre än rikets genomsnitt och Örebro kommun.

Mål för integration

Laxå kommun har som målsättning att hälften av alla kommunplacerade flyktingar väljer att bo kvar i Laxå minst ett år efter att deras etableringssättning upphör under perioden 2015-2018.

Laxå kommun har under de senaste åren tagit emot många kommunplacerade flyktingar och ensamkommande barn. Detta har bidragit till en positiv befolkningsutveckling och det är viktigt att vi får en bra integration så att så många som möjligt väljer att etablera sig, dvs. fortsätta bo, arbeta, studera och leva i Laxå kommun. Det stora problemet är tillgången till bostäder

Mål för personal

Laxå kommuns korttidssjukfrånvaro ska sänkas med en dag per anställd och år senast år 2018.

För att få en säkerställd kvalitet och kontinuitet i verksamheterna är det viktigt att korttidssjukfrånvaron minskar. Nuläget vid senast mätning gjord januari 2016 är 6,12 dagar med korttidssjukfrånvaro per anställd. Korttidssjukfrånvaro är i detta fall sjukfrånvaro kortare än 14 dagar. Utgångsvärdet är 5,1 dagar med korttidssjukfrånvaro per anställd.

Mål för miljö

Laxå kommun ska nå miljömålen enligt fastställd tidsplan (2020 och 2021).

Laxå kommun har 14 övergripande miljömål som ansluter till de nationella miljö kvalitetsmålen (14 av 16 st är relevanta för Laxå kommun). Mer information och länkar nås via kommunens hemsida.

Mål för folkhälsa

Folkhälsoindex i Laxå kommun ska öka kontinuerligt för att år 2020 nå ett indikatorvärde på 79.

Laxå kommuns folkhälsoarbete utgår från ett långsiktigt och främjande arbetssätt med fokus på att stärka skyddsfaktorer för en god hälsa, samt i viss mån förebygga riskfaktorer. Huvudmålet med folkhälsoarbetet är att skapa förutsättningar för ett gott liv för alla invånare.

Strategiska målområden som ägnas särskild uppmärksamhet i folkhälsoarbetet är föräldrastöd, hälsofrämjande skolutveckling samt hälsosamt åldrande. Även utbildning, sysselsättning och integration är av stor vikt för en socialt hållbar utveckling med en mer jämlikt fördelad hälsa.

Kommunens samhällsplanering är ett utvecklingsområde inom folkhälsan då den skapar förutsättningar för bland annat fysisk aktivitet och sociala

mötesplatser. Samtliga verksamheter inom kommunen har ett ansvar för invånarnas jämställdhet, delaktighet och inflytande.

Folkhälsoindexet bygger på indikatorer för föräldrastöd (tillit till föräldrar, barn i förskolan, deltagande föräldrautbildning), hälsofrämjande skolutveckling (självskattad hälsa, gymnasiebehörighet, framtidstro, nära relation, skoltrivsel) samt hälsosamt åldrande (självskattad hälsa, fysisk aktivitet, regelbundna matvanor, socialt stöd, praktiskt stöd).

År 2015 uppnår folkhälsoindexet ett värde på 77,6. Ett delmål är att senast år 2017 uppnå ett indexvärde på 78 för att slutligen, senast år 2020, uppnå ett indexvärde på 79.

3.5 Övergripande mål riktade till barn- och utbildningsnämnden

Mål 1

Minst 85 % av eleverna* ska år 2018 ha behörighet till ett nationellt gymnasieprogram.

Vid läsårsslut juni 2014 var 84 % av eleverna i skolår 9 behöriga till ett nationellt gymnasieprogram. För år 2015 vara denna siffra 69,7 %. Någon uppdelning mellan elever med svenskt respektive utländsk bakgrund görs ej i detta område.

Mål 2

Meritvärdet i skolår 9 ska 2018 vara lägst 216.*

Meritvärdet i skolår 9 var i juni 2014 206,4. Vid skolåret 2015 var meritvärdet 183 (elever med svensk bakgrund hade meritvärdet 215, elever med utländsk bakgrund 103). Denna skillnad förklaras av den stora andelen ny-anlända elever.

*Detta gäller för elever som vistats och gått i skola i Sverige minst fyra år.

Mål 3 kultur och fritid

Minst 75 % av kommunens invånare är nöjda eller mycket nöjda med utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter i kommunen.

Kommuninvånarna ska ha tillgång till ett brett spektra av kultur- och fritidsaktiviteter av god kvalitet. Laxå kommun är en direktleverantör av kultur- och fritidsaktiviteter till exempel genom biblioteket och våra bad. Men minst lika viktigt är det samarbete kommunen har med föreningar som verkar i Laxå kommun och som också levererar kultur- och fritidsaktiviteter. Samarbetet består bland annat av ekonomiskt stöd.

Genom att via enkät mäta kommuninvånarnas upplevelse av, och utbudet av, kultur- och fritidsaktiviteter ges en bild av nuläget men också en möjlighet att kartlägga brister.

3.6 Övergripande mål riktade till social- och omsorgsnämnden

Mål 1 äldreomsorgen

Personer över 65 år boende i Laxå kommun ska kunna åldras i trygghet med tillgång till en god vård och omsorg och kvalitetsindexet ska senast år 2018 vara 4,5.

I all verksamhet vi bedriver är målet att de som åldras i Laxå kommun ska ges förutsättningar att åldras i trygghet, genom god vård och omsorg, Kvalitetsindexet för 2015 är 4,7 på en femgradig skala. Målet var 3,8 för 2015. Målet för 2017 bör därför höjas till 4,5.

Mål 2A äldreomsorgen

Laxå kommun ska genom att verka för en god folkhälsa bibehålla eller minska andelen över 65 år som har hemtjänst.

Vi ser att antalet utförda hemtjänsttimmar ökar, men det är en måttlig ökning, än så länge. Under 2013 utfördes totalt 41 165 hemtjänsttimmar, under 2014 var det totalt 41 212 utförda hemtjänsttimmar. Under 2015 utfördes totalt 41 420 hemtjänsttimmar i Laxå kommun. Andelen som har hemtjänst är 16 % av befolkning över 65 år.

Mål 2B äldreomsorgen

Laxå kommun ska genom att verka för en god folkhälsa bibehålla eller minska andelen över 65 år som vårdas på korttidsvården eller bor i särskilt boende.

Trycket på korttidsvård och permanent vårdboende (särskilt boende) ökade däremot under 2015. Betalningsansvaret för utskrivningsklara från sjukhus ökade från 3 dygn till 42 dygn mellan åren 2014 och 2015. Idag finns det 71 platser

Mål IFO, socialpsykiatri och LSS

De som kommer i kontakt med individ- och familjeomsorgen, socialpsykiatri och LSS ska uppleva god tillgänglighet och få ett bra bemötande och andelen personer som känner att personalen lyssnar på dem ska senast 2018 vara 85 %.

Målet gäller för IFO, socialpsykiatri och LSS och ska mätas genom enkätundersökning.

3.7 Övergripande mål riktade till de helägda bolagen

Följande mål är framtagna av kommunens helägda bolag. Kommunens bolag har efter kommunfullmäktiges beslutade ägardirektiv om förankrad affärsplan arbetat fram mätbara mål för respektive verksamhet.

Mål 1 alla bolagen

Varje bolag ska ha en förankrad affärsplan och utifrån den, mätbara mål som ska följas upp i tertialrapport, delårsrapport och årsredovisning och rapporteras till kommunfullmäktige.

Respektive bolags affärsplan ska vara väl förankrad i styrelse, hos medarbetarna samt vara känd av kommunfullmäktige. Presidiet ska tillsammans med ekonomi- och kvalitetschefen tre gånger om året träffa företrädare för de helägda bolagen och då följa målarbetet gällande kvalitet, utveckling och ekonomi. Dessa träffar ska ligga till grund för bolagsuppföljningen i tertialrapport, delårsrapport och årsredovisning och måste därför planeras in i slutet av april och augusti samt i början av februari gällande årsredovisningen.

Mål 2 alla bolagen

Alla helägda bolag ska senast 2018 vara miljödiplomerade.

Laxå kommun är miljödiplomerad sedan 2011 och för att ytterligare stärka miljöarbetet ska även de helägda bolagen vara miljödiplomerade.

Mål 3 Laxå kommunfastigheter AB och AB Laxåhem

Energiförbrukning/m² ska minska från XXX 2014 till XXX 2020 för Laxå kommunfastigheter AB och från XXX 2014 till XXX 2020 för AB Laxåhem.

Laxå kommun är miljödiplomerad och driver även ett energieffektiviseringsprojekt och det är därför rimligt att även de bolag som står för ett stort energitnyttjande i form av både el och värme aktivt arbetar med att minska energiförbrukningen.

Mål 4 Laxå kommunfastigheter AB

Laxå kommunfastigheter AB ska ha tillfredsställande underhållsplaner på hela fastighetsbeståndet senast 2016 och rapportering om dessa följs ska ske vid presidiets bolagsträffar under 2017.

Det är av stor vikt att bolagets fastigheter hålls i ett gott skick för att på bästa sätt kunna erbjuda kommunens verksamheter ändamålsenliga och tillfredsställande lokaler.

Mål 5 AB Laxåhem

AB Laxåhem ska senast år 2020 skapa 20 stycken nya bostäder i det befintliga beståndet.

Laxå kommun har som målsättning att befolkningsmässigt växa även de kommande åren. För att kunna nå det målet måste nya bostäder tillskapas på ett kostnadseffektivt sätt. AB Laxåhem har ytor som idag inte används till bostäder och för att möta efterfrågan på bostäder bör dessa byggas om.

Mål 6 Laxå Vatten AB

Laxå Vatten AB ska ha en säker dricksvattenproduktion/distribution och målvärdet är att antalet anmärkningar/antal vattenprov ska minska.

Laxå Vatten ABs målvärde ska tillsammans med styrelsen arbetas fram under hösten 2015.

Mål 7 Laxå Vatten AB

Laxå Vatten ABs förnyelsetakt för ledningsnätet ska öka.

Laxå Vatten ABs målvärde har tillsammans med styrelsen arbetats fram under hösten 2015.

Mål 8 Laxå Vatten AB

Laxå Vatten ABs utsläpp av fosfor vid Laxå avloppsverk ska minska från dagens 200 kg/år till 100 kg/år 2020.

Laxå Vatten ABs målvärde ska tillsammans med styrelsen arbetas fram under hösten 2015.

Mål 9 Laxå Värme AB

Laxå Värme AB ska ha en säker fjärrvärmeproduktion och distribution och målvärdet är att antalet akuta driftstopp/år ska minska.

Laxå Värme ABs målvärde ska tillsammans med styrelsen arbetas fram under hösten 2015.

Mål 10 Laxå Värme AB

Andelen biobränsle som Laxå Värme AB använder i produktionen av fjärrvärme ska öka och senast 2018 uppgå till 100 procent.

Den nya pelletspannan som köptes under slutet av 2013 ska innebära att användandet av olja helt ska upphöra när pannan är intrimmad.

Mål 11 Laxå Värme AB

Andelen fossila utsläppsemissioner ska för Laxå Värme AB minska och senast 2018 vara 0 procent.

4 Laxå kommuns ekonomi

I kommunallagen kapitel 8 § 5 regleras balanskravet, vilket innebär att kommunen ska ha balans mellan resultaträkningens intäkter och kostnader. Detta ska ses som ett led i att ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Eventuella underskott ska regleras inom tre år efter att de uppkommit. En kommun kan under vissa förutsättningar besluta om synnerliga skäl för att inte reglera hela eller delar av ett underskott. Möjligheten att underbalansera budgeten ska användas med restriktivitet och normalt sett endast något enstaka år.

Kommunens goda resultat de senaste åren innebär att inga kvarstående underskott sedan tidigare år finns att återställa. Budgeterat resultat för 2016 innebär att ekonomin ytterligare stärks. Målet är att senast år 2020 nå en soliditet på 20 % och utifrån planen för 2017-2019 så ska målet för soliditeten redan 2018 uppnås. För att nå detta krävs dock att ramfördelningen inte sammantaget och över tid överstiger beräknade standardkostnader.

4.1 Uppföljning

Vid fyra tillfällen under året ska nämnderna upprätta prognoser med tillhörande åtgärds paket/konsekvensbeskrivning för att hantera eventuella underskott. Dessa lämnas skriftligen och muntligen till kommunstyrelsen av respektive verksamhetschef. De fyra prognoserna ingår i tertiärrapporten efter fyra månader, månadsuppföljningen i juni, i delårsrapporten som upprättas efter årets åtta första månader samt i månadsuppföljningen för oktober. Nämnderna ska månaderna däremellan följa upp det ekonomiska utfallet och ställa det mot budgeten.

De övergripande målen och nämndernas mål följs upp i tertiärrapport, delårsrapport och i årsredovisning. Utöver detta så följs sjuktagen upp i månadsuppföljningarna som görs däremellan.

Ekonomiavdelningen ansvarar för att en samlad redovisning av uppföljningar och prognoser redovisas till kommunstyrelsen.

Nämnderna ansvarar för ekonomi och verksamhet inom sitt verksamhetsområde. Detta ansvar delegeras sedan till ansvariga verksamhetschefer som i sin tur delegerar vidare till övriga chefer.

5 Utdebitering i Laxå kommun

Skattesatsen för 2017 är oförändrat 22,18 kronor per beskattningsbar hundralapp.

Tived, fotograf Jan-Åke Karlsson

6 Budget 2017 och ekonomisk plan 2018 - 2019

Samhällsekonomin

Den svenska ekonomin utvecklades synnerligen starkt ifjol och BNP växte med omkring 4 procent. I år och nästa år blir tillväxten något lägre och BNP väntas växa med runt 3 procent. Den svenska ekonomin utvecklas mycket starkt trots relativt svag internationell tillväxt. Det hänger samman med en fortsatt stark utveckling av inhemsk efterfrågan. Investeringarna, inte minst byggnadsinvesteringarna, växer snabbt. I år växer också den offentliga konsumtionen rejält till följd av den omfattande flyktinginvandringen. En fortsatt stark utveckling av inhemsk efterfrågan gör att sysselsättningen och därmed också skattunderlaget växer snabbt. Skatteunderlaget ökar i år och nästa år med drygt 2 procent i reala termer, vilket är ungefär dubbelt så snabbt som normalt. En svagare utveckling 2018 och 2019 ger betydande problem för kommunsektorn att finansiera sin verksamhet.

Trots konjunkturell balans fortsätter också statens finanser att visa betydande underskott.

Budget 2017 och ekonomisk plan för 2018 och 2019 är baserad på den prognos som Sveriges Kommuner och Landsting presenterade i cirkulär 16:17 i april 2016.

Laxå kommun				
Skatteprognos 2016-2017, tkr	2016	2017	2018	2019
Skatteintäkter	237 596	252 078	263 768	268 410
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	77 921	74 904	71 577	70 778
Summa	315 517	326 982	335 345	339 188
Procentuell förändring		3,5%	2,5%	1,1%

Skatteintäkterna och statsbidragen beräknas 2017 öka med 3,5 % jämfört med budgeterade intäkter 2016. Den stora ökningen beror på en årlig uppräkningsutifrån god tillväxt. För år 2018 och 2019 kommer ökningstakten av skatteintäkterna minska utifrån den dämpade utvecklingen av samhällsekonomin och den kraftiga befolkningsökningen.

I prognosen för Laxå kommun beräknas den förväntade befolkningsutvecklingen ha dämpats något efter det att invånarantalet sjönk lite per den sista december 2015. Prognoserna förändras varefter Sveriges kommuner och landsting kommer med nya utgåvor. En revidering av skatteprognosen inför 2017-2019 kommer att göras efter skatteprognosen som redovisas under oktober 2016.

Som en följd av Sveriges migrationsåtagande har regeringen beslutat att tilldela extra medel till Sveriges kommuner och landsting. Totalt kommer 10 miljarder per år att fördelas med början 2016. Beroende på kommunernas migrationsåtaganden och befolkningsstorlek kommer

bidraget att beräknas olika kommande år. År 2021 kommer bidraget fördelas generellt efter antalet invånare. Nedan är en preliminär beräkning för Laxå kommun.

Extra 10 miljarder	2016	2017	2018	2019	...2021
Laxå kommun, tkr	32 500	17 039	17 000	13 500	...3700

För de fördelade medel som avser 2016 har en plan upprättats vilken har beslutats i fullmäktige i april 2016. De medel som är fördelade från år 2017 och framåt är ännu inte fördelade. Den budgetgrupp som representeras av politiker och tjänstemän kommer under hösten att komplettera budgeten med fördelning av de extra medlen utifrån verksamhetens behov och politiska prioriteringar. Viktigt är att beakta vilket utrymme kommunen har för permanenta kostnadsökningar där fördelningen av extra medel sjunker kraftigt till år 2021.

Det långsiktiga resultatmålet är ett årligt positivt resultat motsvarande 2 % av skatteintäkter och generella stadsbidrag. Denna resultatnivå är nödvändig för att skapa en långsiktig balans och för att kunna hantera kommunens låne- och pensionsskulder. För att stärka kommunens ekonomi var resultatet i resultatbudgeten för 2016 positivt med 10 000 tkr. För år 2017 och för de två därefter kommande åren beräknas nivån till 2 % av skatteintäkter och generella stadsbidrag. Beroende på hur de extra medlen fördelas kommer resultatbudgeten att kompletteras i den reviderade budgeten under hösten.

6.1 Verksamheternas nettokostnad

Verksamheternas nettokostnader tillåts, utifrån inkomstförändringarna, öka med 3,5 % 2017, 2,5 % 2018 och med 1,1 % 2019. Ökningen beror både på löneökningar och generella prisökningar, men även på grund av en ökad efterfrågan inom både skola och äldreomsorg. I verksamheternas nettokostnader ingår kostnader för pensioner och arbetsmarknadsförsäkringar. Dessa kostnader bokförs i driftredovisningen under finansförvaltningen.

6.2 Avskrivningar

Avskrivningarna beräknas uppgå till ca 5 000 tkr varje år. Investerings- takten har ökat något och motsvarar i princip avskrivningarna. Avskrivningarna sker på anskaffningsvärdet av en anläggningstillgång och påbörjas tertielltvis efter det att investeringen slutförts. En tillgång ska ha ett anskaffningsvärde på minst ett prisbasbelopp och en nyttjandetid på minst tre år för att räknas som en anläggningstillgång.

6.3 Finansnetto

Finansnettot är skillnaden mellan de finansiella intäkterna och de finansiella kostnaderna. Finansnettot är på grund av kommunens stora långfristiga lån negativt. De finansiella intäkterna avser de borgensavgifter som kommunen tar ut för de lån som bolagen inom koncernen har och som kommunen borgar för. Borgensavgiften fastställs utifrån den modell som finns i borgenspolicyn. Borgensavgiften varierar för närvarande mellan 0,4 % - 0,6 % beroende på bland annat bolagets finansiella ställning och resultat samt bedömd risk. Kommunen erhåller också finansiella intäkter då kommunen har en utställd revers till LaxåRondellen AB.

De finansiella kostnaderna består i räntekostnader som kommunen har på de långsiktiga lånen samt bankkostnader.

6.4 Årets resultat

Det långsiktiga resultatmålet är ett årligt positivt resultat motsvarande 2 % av skatteintäkter och generella stadsbidrag. Denna resultatnivå är nödvändig för att skapa en långsiktig balans och för att kunna hantera kommunens låne- och pensionsskulder. För att stärka kommunens ekonomi var resultatet i budgeten för 2016 positivt med 10 000 tkr. Utifrån beslutet som kommunfullmäktige fattade i april om de tilldelade extra 32,5 miljoner kronorna avsätts ytterligare 10 miljoner kronor som resultatförstärkning 2016. För år 2017 och de två därefter kommande åren beräknas nivån till 2 % av skatteintäkter och generella stadsbidrag.

Årets resultat uppgår 2017 till 6 510 tkr, 2018 till 6 676 tkr och 2019 till 6 777 tkr.

6.5 Balansräkning

Balansräkningen redovisar fördelningen av kommunens tillgångar, skulder och eget kapital. Eget kapital avser skillnaden mellan tillgångarna och skulderna och speglar kommunens ekonomiska resultat över åren. Vid ingången av 2016 var Laxå kommuns egna kapital positivt med 15 400 tkr. Det prognostiserade resultatet för 2016 inklusive avsättning av ytterligare 10 000 tkr (se plan för tilldelade extra medel) gör att det egna kapitalet kommer att vara drygt 35 000 tkr vid årets slut. Resultatbudgeten för 2017 inklusive planen för 2018-2019 innebär att det egna kapitalet förbättras avsevärt. Balansräkningen kommer att kompletteras i den reviderade budgeten under hösten.

Lån

De långsiktiga lånen uppgick vid årsskiftet till 75,8 mnkr varav andelen av lånen som ska betalas tillbaka inom ett år uppgår till 22,5 mnkr. Lånens sammansättning ger möjlighet att varje år göra återbetalningar i samband med omsättning av befintliga lån.

För att minimera kommunens ränterisk anger finanspolicyn att minst 50 % av de långfristiga lånen ska ha en bunden ränta på mer än ett år.

Kommunens andel 31 december 2015 var 83,39 % och genomsnittsräntan var 2,0 %. Räntebindningen var ca 1,8 år. Kostnadsräntorna har sjunkit det senaste året och en del lån med högre ränta har under året omsatt till lån med lägre ränta.

Kommunens likviditet har ökat under de senaste åren dels på grund av stark resultatutveckling och dels på grund av extra tilldelade medel för stort migrationsåtagande. Därför kommer lån att kunna betalas tillbaka även under år 2017.

Utöver de långfristiga lånen har kommunen en checkräkningskredit på 16,25 mnkr. Denna har inte nyttjats under 2015 och kommer inte heller nyttjas under 2016.

Borgensförbindelser

Kommunen har en borgenspolicy och i den framgår att kommunen är restriktiv med att ge borgen och det är i dagsläget enbart bolag och förbund där kommunen är hel- eller delägare som kommunen gett borgen. Under 2016/2017 kommer Laxå Kommunfastigheter AB utöka sina lån på grund av byggnation av nytt äldreboende.

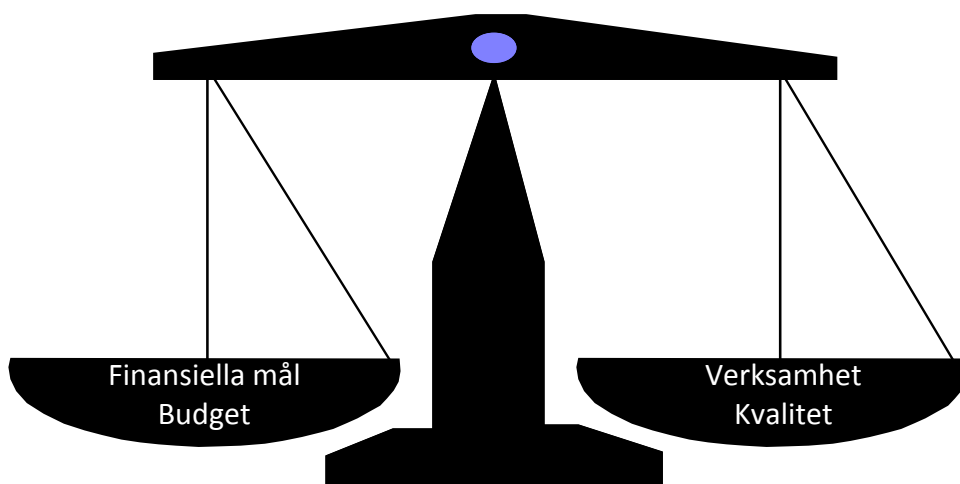
6.6 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar hur de likvida medlen, det vill säga pengarna på banken, kommer att förändras under åren. De likvida medlen förändras inte enbart på grund av det ekonomiska resultatet, utan förändring av kortfristiga tillgångar och skulder påverkar också stort, liksom investeringsnivån.

Kommunens likviditet har förbättrats kraftigt under de senaste åren. Vid ingången av 2016 uppgick likviditeten till 94 miljoner kronor. Det innebär att lån kommer att kunna betalas tillbaka som beskrivs ovan. Hur likviditeten kommer att utvecklas kommande år beror på hur de extra tilldelade medlen kommer att användas under planperioden. En kassaflödesplanering kommer att redovisas i den reviderade budgeten under hösten.

7 Finansiella mål

För att uppnå en god ekonomisk hushållning är det viktigt att det finns en medveten balans mellan tillgängliga finansiella resurser och verksamhetsvolymen, dvs. vilken verksamhet vi ska erbjuda och producera samt vilken kvalitet verksamheten ska ha. De tillgängliga finansiella resurserna tillsammans med de finansiella målen ligger till grund för den totala budgetramen. Den aktuella budgetramen ska sedan ligga till grund för den verksamhet som ska bedrivas och den kvalitet som verksamheten ska ha, vilket kan utläsas både i de övergripande målen och de nämndspecifika målen. Resonemanget kan beskrivas med hjälp av följande bild.

Mål för eget kapital

Förändring av eget kapital ska under planperioden 2017-2019 uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Förändringen av eget kapital visar årets resultat. Om årets totala intäkter för kommunen överstiger årets totala kostnader (inklusive avskrivningar och extraordinära kostnader) blir förändringen positiv. I företags-ekonomiska termer uttrycks förändringen av eget kapital som vinst eller förlust. Målet är satt exklusive extraordinära intäkter. Vid ingången av 2016 var Laxå kommuns egna kapital positivt med ca 15 400 tkr och det budgeterade resultatet innebär att det egna kapitalet vid årets slut beräknas uppgå till 25 400 tkr. Inklusive avsättning av ytterligare 10 000 tkr (se plan för tilldelade extra medel) gör att det egna kapitalet kommer att vara drygt 35 000 tkr vid årets slut. Budgeterat resultat innebär att det finansiella målet nås.

Mål för soliditeten

Soliditeten ska förbättras och långsiktigt uppgå till minst 20 %.

Soliditeten visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel, det vill säga eget kapital. Summa eget kapital ställs i relation till kommunens totala tillgångar. Soliditetsutvecklingen är beroende dels av årets resultat (förändring av eget kapital) och dels av hur tillgångsförändring finansieras. Om tillgångarna ökar i snabbare takt än det egna kapitalet sjunker soliditeten. För att få oförändrad soliditet eller höjd soliditet måste resultatet förbättras genom ökade intäkter eller minskade kostnader, och/eller att tillgångsökningen begränsas.

Från ingången av 2016 är soliditeten 7,1 % och budgeterat resultat innebär att soliditeten för 2017 preliminärt blir 14,92 %. Den fortsatta starka resultatförbättringen ger goda förutsättningar att nå soliditetsmålet på 20 % år 2020.

Mål för likviditeten

Likviditeten ska vid årets slut uppgå till minst en månads skatteintäkter och utjämningsbidrag.

För 2016 uppgår en månads skatteintäkter och utjämningsbidrag till 27 124 tkr.

Den likvida situationen är bättre och det fanns 94 067 tkr på bankkontot vid ingången av 2016. Avsättningar som är gjorda för medfinansiering av kollektivtrafiken och sluttäckning av deponin ska betalas ut under de kommande åren, vilket påverkar likviditeten negativt. En del pengar från Migrationsverket sätts också av för framtida kostnader. En balansering med dessa utbetalningar och det likvidamålet ger utrymme för amortering av de långsiktiga lånen och planen är att amorteringen ska fortsätta tills likviditetsmålet upprätthålls.

8 Driftbudget

Här redovisas de nettokostnadsanslag som verksamheterna disponerar under åren 2017-2019. I ramtilldelningen är inte löneökningen inräknat. Kompensation för respektive års löneökningar återfinns liksom tidigare år i ej fördelad komp löneökning och ska storleksmässigt ge utrymme för full kompensation till nämnder och styrelse.

För att klara målet för god ekonomisk hushållning över tid har en resursfördelningsmodell skapats vilken bygger på att standardkostnaden för respektive område, minskat med övergripande overheadkostnad, fördelas utifrån volymerna inom respektive område. En planeringsreserv skapas och motsvarar 1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Denna reserv ska användas för att kompensera de verksamheter som per 30 juni har en större volym än budgeterat. Justeringen sker på halvårsbasis. Utöver denna planeringsreserv ska styrelse och nämnd avsätta medel till planeringsreserv för att klara oförutsedda kostnader, till exempel ökat behov av stöd eller vård.

Utöver den fördelning som innefattar skatter och generella statsbidrag har regeringen föreslagit i vårbudgeten att kommuner och landsting ska, som beskrivits ovan, tilldelas ytterligare 10 miljarder kronor. Det ger Laxå kommun en förstärkning på ca 17 miljoner de närmsta åren. Detta har inte fördelats utan kommer att göras via kommunens budgetgrupp under hösten.

Resursfördelningsmodellen bygger på en optimerad organisation och ger ett utrymme till politiska prioriteringar. För åren 2017-2019 är 3,6 miljoner kronor avsatt till pedagogiska satsningar inom skolan.

Pensionskostnaderna för kommunen kommer att öka de närmsta åren. Utifrån en ny pensionsprognos kommer kommunens kostnader att med 2 miljoner kronor fram till åren 2018 -2019 jämfört med 2016.

Kommunen samarbetar med ett flertal förbund och nämnder där budgetprocessen fortfarande pågår. Hur deras verksamhetsambitioner och kostnadsutveckling kommer att påverka Laxå kommuns planeringsförutsättningar är ännu okänt. Eventuella korrigeringar kommer att behandlas i reviderad budget under hösten.

Driftbudget	2016	2017	2018	2019
Ram BUN	-81 402	-81 441	-81 641	-81 841
Ram SON	-115 859	-116 500	-116 700	-116 900
Ram KS	-87 653	-89 522	-90 417	-91 321
Miljönämnd	-1 020	-1 040	-1 060	-1 080
Summa am	-285 934	-288 503	-289 818	-291 142
Löneökning 2016	-4 742	-6 318		
Löneökning 2017-2019	0	-4 555	-17 000	-23 449
Pensionskostnader	-11 000	-12 000	-13 000	-13 000
Planeringsreserv/pol priorit	-2 441	-3 204	-2 920	-92
Skolsatsning	0	-3 600	-3 600	-3 600
Resultatmål	-10 000	-6 510	-6 676	-6 777
Finansiella intäkter	1 200	1 200	1 200	1 200
Finansiella kostnader	-2 600	-2 000	-2 000	-2 000
Summa kostnader	-315 517	-325 490	-333 815	-338 861
Finansiering	315 517	325 490	333 815	338 861
Extra 10 miljarder (prel.)		17 039	17 000	13 500
Ofördelade medel (prel)		-17 039	-17 000	-13 500

9 Investeringsbudget

En investering är anskaffningar som uppgår till mer än ett prisbasbelopp (44 300 kr för 2016) och om det anskaffade har en livslängd på 3 år eller mer. Övriga inköp finansieras ur respektive nämnds driftsbudget.

Anskaffningstillgångarna ska från och med 2014 komponentavskrivas vilket innebär att tillgången ska delas upp i de komponenter som den består av och med syfte att avskrivningarna ska spegla de olika komponenternas livslängd. Komponentavskrivningen innebär också att när en komponent måste återanskaffas så ska detta göras som en investering. Detta gör att investeringsbudgeten har utökats med 1 000 tkr jämfört med tidigare plan. Nya toppskikt på gator och vägar får inte längre tas i driften utan ska redovisas som en tillgång.

Internräntan sänktes 2016 till 3,5 % (från 4 %) och kommer kvarstå på samma nivå 2017. Den låga räntan kommer kvarstå eftersom kommunens räntekostnader sjunkit och det allmänna ränteläget är lägre och förväntas så vara de kommande åren. Internräntan ger upphov till kapitalkostnader för de nämnder som gjort investeringar. Kommunen använder nominell metod vid beräkning av kapitalkostnader. Metoden innebär att internräntan beräknas på kvarvarande värde på anläggningarna (bokfört värde) och att avskrivning sker med samma belopp varje år under anläggningens livslängd. Avskrivningarna börjar tertialvis efter att investeringen har skett.

Investeringsutgifterna utgör ungefär samma utgiftskategorier som tidigare år. De nya satsningar som genomförs under planperioden är följande:

- Utvecklingsprojekt för områden Finnerödja och Hasselfors. Under 2016 har en utvecklingsgrupp startats upp med invånarrepresentanter i Finnerödja för att kartlägga behov och framtida satsningar. Investeringsmedel på 700 tkr har avsatts år 2017 för att kunna tillgodose detta utvecklingsarbete. Motsvarande utvecklingsplan kommer att startas upp för Hasselfors inför 2018 där 500 tkr i investeringsmedel har avsatts.
- Under 2017 har anslaget för gator och ny toppbeläggning ökat med 1000 tkr. Ökningen är speciellt riktat till asfaltering av Nygatan i Hasselfors.
- Socialnämndens investeringsanslag för bilar minskar kommande år där verksamheten istället satsar på att leasa elbilar. Däremot kommer Socialnämndens anslag för inventarier användas till anskaffning av nya sängar inom äldreboenden.

Investeringar (i tkr)	Investering 2016	Investering 2017	Investering 2018	Investering 2019
Datorer	500			
IT-investeringar	500	500	1 000	1 000
Ärendehanteringssystem	700	500		
Gator - ny toppbeläggning	1 000	2 000	1 500	1 000
Lekplatser	200	200	200	200
Bilar	200			
Utvecklingsplan Finnerödja		700		
Utvecklingsplan Hasselfors			500	
Gång/Cykel väg längs G:a Tivägen		300		
Väg mellan Idrottsvägen/Fabrikgatan	200			
Bam- & Utbildningsnämnden	900	500	500	500
Social- och Omsorgsnämnden	200	200	200	200
Läsplattor till förtroendevalda	200			
Till KF förfogande	500	300	500	500
Till KS förfogande	400	300	1 100	2 100
Totala investeringar	5 500	5 500	5 500	5 500